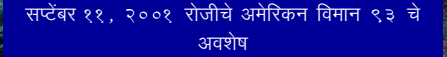

आपण हे विसरू शकलो तर!

फेब्रुवारी २०१०, आवृत्ती क्र. १००

राष्ट्राध्यक्ष केनेडीचे हत्येपूर्वीचे क्षण

सप्टेंबर ११, २००१ रोजीचे अमेरिकन विमान ९३ चे अवशेष

मार्च २३, २००५ च्या टेक्सास शहरातील रिफायनरीतील स्फोटानंतरची अवस्था

पुढील तारखांमध्ये काय साधर्म्य आहे: डिसेंबर ७, १९४१, नोव्हेंबर २२, १९६३, सप्टेंबर ११, २००१? त्या अशा घटनांच्या तारखा आहेत ज्या संयुक्त संस्थानातील प्रत्येक व्यक्त्या कायम स्मरणात राहतील. दुर्दैवाने त्या घटना दुःखद होत्या – पर्ल हार्बरवरील हल्ला, अध्यक्ष केनेडी यांची हत्या, आणि न्यूयॉर्कमधील जागतिक व्यापार केंद्रावरील अतिरेकी हल्ला. या ज्या तारखा आपल्या स्मरणात आहेत त्या अमेरिकेच्या बाबतीतल्या आहेत. आपल्या संस्कृती आणि देशातील दिनांक आणि घटना भिन्न असू शकतील आणि वरील घटना त्यामानाने महत्वपूर्ण नसतीलही – एकूणच उर्वरित सर्व जग डिसेंबर १९४१ च्या पूर्वीची काही वर्षे युद्धाच्या छायेत होतं, आणि इतर अन्य देशांना मोठ्या अतिरेकी हल्ल्यांचा सामना करावा लागला. आपल्या देशाच्या इतिहासातील महत्वाच्या तारखा आणि त्या तुम्ही का स्मरणात ठेवता यावर विचार करा.

२० जुलै १९६९च काय? ही तारीख तुम्हाला माहित आहे? या दिवशी माणसाने चंद्रावर पहिले पाऊल ठेवले. इतिहासातील तो एक दैदिप्यमान दिवस होता पण लक्षात खचितच ठेवला गेलेला. असे का? मनुष्य स्वभावानुसार आपला चांगल्या गोष्टींपेक्षा वाईट गोष्टी लक्षात ठेवण्याकडे कल असतो. वाईट गोष्टी लक्षात ठेवण्यामुळे आपल्याला त्रास होतो आणि मनात ती गोष्ट सलते तरी आपण ती लक्षात ठेवतो?

हीच गोष्ट प्रक्रीया उद्योगातील गंभीर घटनांची असते. टेक्सास शहरातील रिफायनरीत स्फोट होऊन १५ माणसे दगावली व १८० माणसे जखमी झाली त्या घटनेला पुढील महिन्यात ५ वर्षे होतील. प्रत्येक कंपनीच्या इतिहासात अशा गंभीर घटनांच्या आठवणी असतील. अशा घटनांचे वर्धापन दिन साजरे करतात का? कदाचित नाही, पण त्या घटना एखादे यशस्वी उत्पादन प्रदर्शित करण्याएवढ्या महत्वाच्या असतात. त्यांची आठवण ठेवणे हा एक त्रासदायक अनुभव असेल, मुख्यतः ज्यांनी आपला जवळचा मित्र आणि सहकारी गमावला असेल त्यांना, तथापि आपण त्या घटनांची आठवण ठेवायला हवी म्हणजे आपण अशा दुर्घटनांची पुनरावृत्ती होऊ नये म्हणून प्रयत्न करू.

आपणास माहित आहे?

- आपण ज्या प्रकारचे औद्योगिक कारखाने चालवतो आणि आपण वापरीत असलेल्या माल व प्रक्रीयांमधील धोके यांमुळे जगभरातील प्रक्रीया उद्योगांमध्ये एक सामायिक संस्कृती निर्माण झाली आहे. या संस्कृतीने राष्ट्रीय सीमा ओलांडल्या आणि आपल्या इतिहासात अशा काही तारखा आहेत ज्या आपण कधीच विसरू नयेत. यापैकी दोन तारखांची आपण नोव्हेंबर आणि डिसेंबर २००९ च्या बिकॉनमध्ये – नोव्हेंबर १९, १९८४ (मेक्सिको शहरातील एका एल.पी.जी. साठा आणि वितरण केंद्रावरील प्रचंड आग व स्फोट) आणि डिसेंबर ३, १९८४ (भोपाळ, भारत येथील विषारी वायू गळती)
- “माणूस इतिहासातून मिळणाऱ्या धड्यांकडे दुर्लक्षच करतो असे दिसते.” – नॉर्मन बॉरलॉग, अमेरिकन वनस्पतीतज्ञ आणि १९७०चे जागतिक अन्न पुरवठ्यातील सहयोगाबद्दल नोबेल शांतता पुरस्कार विजेते
- “आपण वर्तमानात वावरतो, भविष्याची स्वप्ने पहातो, पण इतिहासातून आपण जीवनाचे सत्य शिकतो.” – मादाम चिअॅंग कै शेक

आपण काय करू शकता?

- जुन्या कामगारांकडून भूतकाळातील घटनांची माहिती घ्या. फक्त गंभीर स्फोटांसारख्या घटनांची नव्हे तर दुर्घटनेस कारण ठरलेले प्रक्रीयेतील दोष किंवा मालाच्या गुणवत्तेत किंवा कामकाजात गंभीर समस्या निर्माण करणारे प्रक्रीयेतील बिघाड इत्यादी सर्वच घटनांची माहिती घ्या.
- भूतकाळातील घटनांची उजळणी करता येईल अशा प्रकारे नोंद करा.
- दवारपालापासून ते कारखान्याच्या व्यवस्थापकापर्यंत सर्वच नवीन कर्मचाऱ्यांना याची माहिती द्या यामुळे त्यांनाही काही धडे मिळतील.
- संभाव्य घटना सर्वांच्या निदर्शनास आणण्यासाठी भूतकाळातील घटनांच्या नोंदींचा वापर प्रक्रीयेतील धोक्यांची छाननी करताना आणि धोक्यांच्या अन्य आढाव्यांमध्ये समावेश करा.
- अन्य ठिकाणी घडलेल्या घटनांची व त्या घटना आपल्या बाबतीत घडणार नाहीत याची खात्री करण्यासाठी आपण काय केले पाहीजे याची माहिती व्हावी यासाठी बीकॉनचे वाचन करा व त्यात इतरांना सामील करा.

“आपल्याला ज्ञात नसलेल्या इतिहासाव्यतिरिक्त जगात अन्य कोणतीही गोष्ट नवीन नसते.”

- हॅरी एस्. ट्रुमन, अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष

AICHE © 2008. सर्व हक्क राखीव. अव्यावसायिक, शैक्षणिक हेतूसाठी वापरण्यास प्रोत्साहन आहे. तथापि CCPS शिवाय अन्य कोणी पुनर्विक्री करण्यास सक्त मनाई आहे. संपर्क : ccps_beacon@aiche.org or २१२.५९१.७३१९

हे बीकॉन सहसा अफ्रीकन, अरेबिक, चिनी, डॅनिश, डच, इंग्रजी, फ्रेंच, जर्मन, ग्रीक, गुजराती, हिब्रू, हिंदी, हंगेरियन, इंडोनेशियन, इटालियन, जपानी, कोरियन, मालय, मराठी, नॉर्वेजियन, पर्शियन, पोलीश, पोर्तुगीज, रशियन, स्पॅनिश, स्वीडीश, तमिळ, थाई, तेलगू, तुर्की, उर्दू आणि व्हीएतनामी इत्यादी भाषांमध्ये उपलब्ध आहे.

This Beacon is translated in Marathi by Mr. S.K. Gulawani, Maharashtra, India.

On behalf of all of the readers of the Beacon in 33 languages, CCPS and the CCPS Process Safety Beacon Committee would like to thank all of our volunteer translators for their efforts on behalf of process safety throughout the world in 2009. With this issue of the Beacon, we celebrate 100 issues since November 2001.

All translators are volunteers, and the only compensation that they receive is the knowledge that their efforts are helping to improve process safety throughout the process industries. Because of their volunteer efforts, CCPS is able to distribute the Process Safety Beacon in 33 languages as of December 2009. If you know, or meet, any of our translators in the course of your work, please thank them personally for their work. If you are interested in translating the Beacon into a language which is not currently available, please contact us at ccps_beacon@aiche.org and we will provide you with information on the procedure for translation.

Afrikaans: Francois Holtzhausen, Sasol

Malay: Busari Jabar and Amiruddin Bin Abu Bakar, PETRONAS

Arabic: Khalid Walid Haj Ahmed, Alfaisal University

Marathi: Shirish Gulawani, Thermax Limited - Chemical Division

Brazilian Portuguese: Antonio Lauzana, Petrobras / Repar

Norwegian: Janne-Kristin Nyquist, Reichhold AS

Chinese: Li Yi and Zhu Ronghui, Kunming Cellulose Fibers Co., Ltd

Persian (Farsi): Mostafa Sadeghpour National Iranian Oil Refining and Distribution Company (NIORDC)

Danish: Ole Raadam, Becht Engineering Co., Inc.

Polish: Agnieszka Majchrzak, Płock, Poland

Dutch: Marc Brorens, BP Rotterdam Refinery

Portuguese: Nuno Pacheco, Repsol Polímeros and Helder Figueira, DuPont Safety Resources

French: Robert Gauvin, SNC-LAVALIN INC.

NOTE: Robert has provided French translations of all 100 issues of the Beacon !

Russian: Sergey V. Belyaev, EHS Manager

German: Dieter Schloesser, Basell; Martin Fuchs, Chemtura Manufacturing Germany GmbH; Karl-Fred Woerner Celanese/Ticona

Spanish: Julio Miranda, P. Eng

Greek: Vassiliki Moukriotou, Magdalini Karakitsiou, Anastasios Keramopoulos, HELLENIC PETROLEUM SA

Swedish: Iva Rauswall Frisk and Claes Broman, Borealis AB

Gujarati: Mayoor Vaghela, HELPS Safety Consultant

Tamil: Varun Bharti, Cholamandalam MS Risk Services Ltd.

Hebrew: Reuven Wachs, HSE consultant; Benny Sagiv, ICL Global; Martin Stone, Bromine Compounds Ltd.; Boaz Harel, Eilat Ashkelon Pipeline Co. Ltd.; Yossie Weber, Weber Safety Engineering Ltd.; Ofer Navot, Intel

Thai: Surak Sujaritputangoon, HMC Polymers Co., Ltd., and Donruethai Tantiwaraporn, Postgraduate Student, Coventry University, UK

Hindi: Rekha Sharma, Chilworth Technology (Pvt. Ltd)

Traditional Chinese: S.G.Lin

Hungarian: Maria Molnarne, BAM, Berlin

Turkish: Hasim Sakarya, Dow

Indonesian: IIPS (Alvin/Darmawan/Vidya/Wahyu)

Urdu: Rizwan A. Taqi

Italian: Cesare Mazzini and Monia Casana, Uniqema

Vietnamese: Ha Van Truong, BP

Japanese: Takuya Kotani and colleagues, SCE-NET

Telugu: V.Ravi Kumar, Nagarjuna Fertilizers and Chemicals Limited

Korean: Hwan Bae, SK Corporation